

Durant el mes de gener Palma va acollir el primer Congrés d'Ecoturisme a Mallorca, organitzat pel GOB gràcies al finançament del Fons Social Europeu en el marc d'un Projecte d'Emplea Verde que s'ha vingut desenvolupant durant l'any 2014, i que entre d'altres iniciatives ha inclòs també un curs d'ecoturisme i la publicació d'una Guia d'ecoturisme a Mallorca.

En les diferents accions del projecte s'han tornat a posar de manifest els excepcionals valors naturals de Mallorca, que en una superfície relativament petita acull una gran varietat d'ambients i hàbitats naturals, una altíssima biodiversitat i un important nombre d'espècies úniques en el món. Si a aquests atractius hi afegim la facilitat de connexió amb el mercat turístic internacional i una hipertròfica oferta d'allotjament i serveis complementaris, resulta una posició excel·lent per al desenvolupament del turisme naturalístic.

Així, entre els assistents al congrés es va evidenciar la necessitat de posar en valor els re-

ursos naturals, no tan sols per al seu gaudi i coneixement sinó molt especialment per garantir la seva conservació present i futura, no només per responsabilitat ecològica sinó també com a recurs dins un marc de turisme sostenible.

Aquesta legislatura s'ha caracteritzat, però, per un evident retrocés en la qualitat de gestió als espais naturals protegits. Les retallades en personal i mitjans, atribuïts pel Govern a la crisi financera però fonamentalment, creim, fruit de les directrius polítiques dels responsables de Medi Ambient, han col·locat els espais protegits en una situació molt vulnerable. Tot i que la promoció pública dels atractius dels espais protegits ha estat mínima, el nombre de visitants a parcs i reserves ha seguit creixent, en un escenari on s'ha vist reduïda la capacitat de conservació i de gestió de l'ús públic. Una combinació altament lesiva.

Tal com ens té acostumats, l'empresariat turístic tampoc ha ajudat a millorar la situació. Recentment els empresaris de la

platja de Muro han demandat la creació d'un itinerari esportiu dins el parc de s'Albufera, on fins ara la pràctica d'esport ha estat prohibida. Medi Ambient, sense sorpreses, n'ha donat el vistiplau. Aquest mateix empresariat durant anys ha utilitzat el parc natural com oferta complementària els dies de mal temps a l'estiu, sense haver fet en 27 anys cap aportació econòmica a la gestió més enllà de l'anecdòtic.

El desenvolupament d'un turisme més sostenible, que valori el patrimoni natural i cultural, que acudeixi a Mallorca en temporada baixa i que per la seva major qualitat permeti avançar cap a un model amb menys turistes no es pot concebre sense atendre adequadament les necessitats de conservació dels espais protegits. Fins que la classe política i també, especialment, l'empresariat turístic, no entenguin i reconguin el rol fonamental que la biodiversitat juga en el principal negoci d'aquestes illes, seguirem caminant per la corda fluixa. •

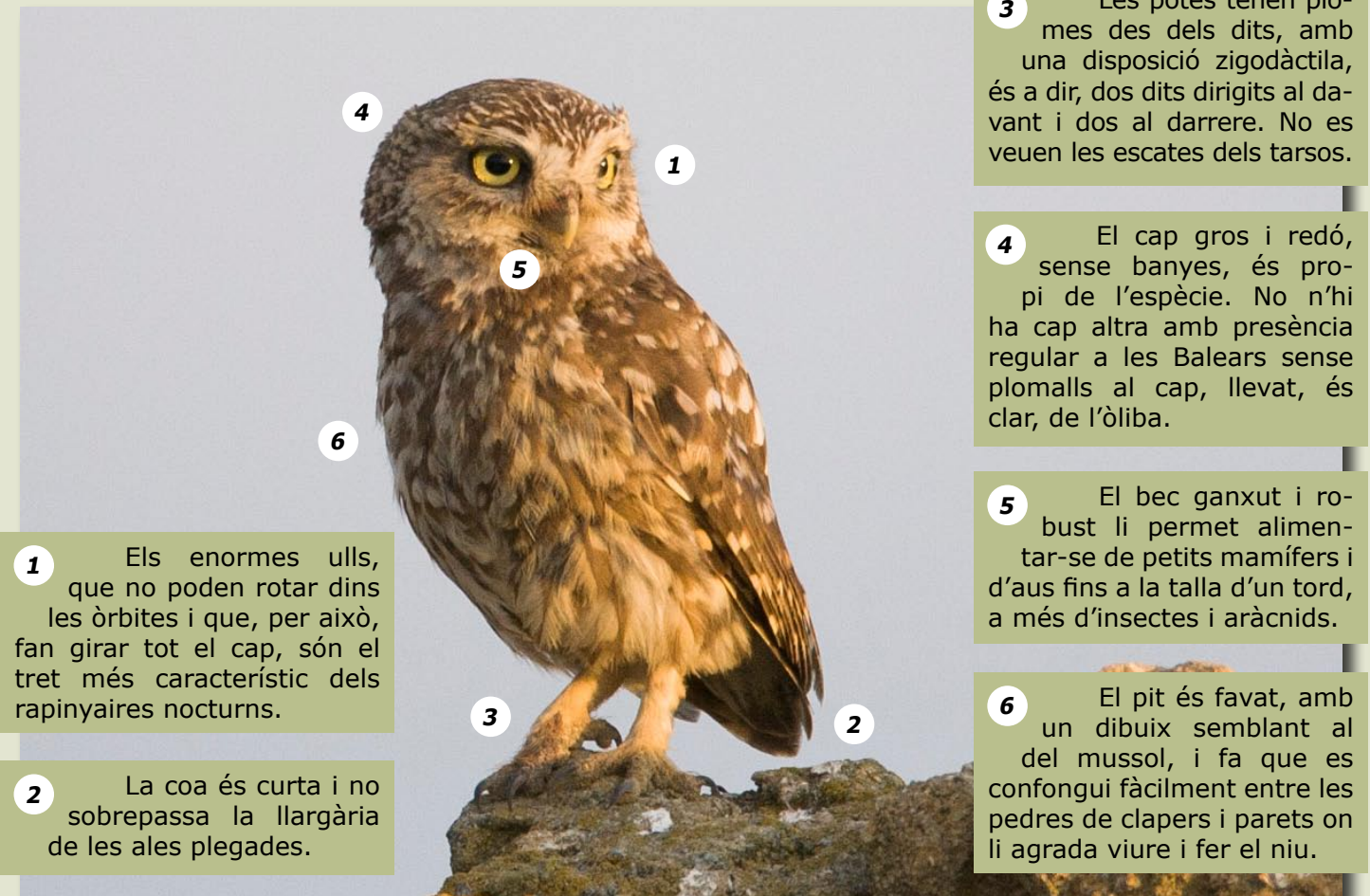

TONI MUÑOZ

I aquí, què hi veus?

Què ens diuen els detalls de la imatge sobre aquest aucell?

Per **Pere J. Garcias**

1 Els enormes ulls, que no poden rotar dins les òrbites i que, per això, fan girar tot el cap, són el tret més característic dels rapinyaires nocturns.

2 La coa és curta i no sobrepassa la llargària de les ales plegades.

3

4

1

3

2

3 Les potes tenen plomes des dels dits, amb una disposició zigodàctila, és a dir, dos dits dirigits al davant i dos al darrere. No es veuen les escates dels tarsos.

4 El cap gros i redó, sense banyes, és propi de l'espècie. No n'hi ha cap altra amb presència regular a les Balears sense plomalls al cap, llevat, és clar, de l'òliba.

5 El bec ganxut i robust li permet alimentar-se de petits mamífers i d'aus fins a la talla d'un tord, a més d'insectes i aràcnids.

6 El pit és favat, amb un dibuix semblant al del mussol, i fa que es confongui fàcilment entre les pedres de clapers i parets on li agrada viure i fer el niu.

Miula, *Athene noctua*

Després de repassar la llista de les aus tractades en aquesta secció me n'he adonat que, fins ara, no havia esmentat cap rapinyaire nocturn. Així, per corregir aquesta mancança i com a petit homenatge als grecs, que no estan en el seu millor moment, avui escriurem de la miula, el mussol d'Atenea.

Per començar hem d'explicar quatre coses, anem-hi. El primer mot és el grec **opis**, òliba o mussol (d'ulls lluent), el segon **glaukos**, en referència al color glauc, entre el blau i el verd, i de la mescla d'aquests dos tenim **glaukôpis**, d'ulls brillants. L'altre nom que ens sonarà és el de la deessa grega de la saviesa: **Atenea**. Doncs quina relació hi ha entre ells? En principi, tant el mussol com la deessa tendrien la mateixa mirada lluent i inquisitiva. Tant fou així que la moneda usada a la Grècia clàssica s'anomenava **glaux** i tenia a una cara la deessa i a l'altra una miula, semblant a l'actual euro grec. Segons els clàssics, la miula era tan abundant als voltants de l'Acròpoli que s'encunyà una frase feta en llatí: *Athenas noctuam mittere*, enviar miules

a Atenes, i que podríem traduir com du aigua a la mar, és a dir, una inutilitat. A moltes representacions d'Atenea es pot veure una miula sobre una de les seves espatlles com si fos una mena de missatger... o el lloro del pirata, com ho vulgueu interpretar! Pel que fa al nom específic, **noctua**, ve directament del llatí *nox*, nit, i és el nom de diverses espècies de rapinyaires nocturns a la Roma clàssica.

Però, ha passat tota aquesta herència clàssica i mitològica als noms vulgars de l'au en les llengües modernes? Doncs anem a veure-ho. Al francès és *chouette chevêche*: el primer nom seria una evolució del indoeuropeu *kaw* a través del llatí *cavannus*, que és un nom germànic de la cornella (*Corvus monedula*), anomenada *choue* i d'aquí el diminutiu *chouette*, mentre que el segon seria una altra versió del mateix origen. A què sonen molt semblants? En anglès és *little owl*, mussol petit, on *owl* és el nom genèric dels mussols i prové del germànic *eula* a través de *ugla*, *uwila*, *uul* i *ule*, comú, amb petites modificacions, en tots els idiomes germànics. En alemany

es diu *steinkauz*, mussol de les pedres (ja veieu *stein*, pedres i *kauz*, mussol), com en neerlandès *steenuil*, mentre que en danès és *kirkeugle*, mussol de les esglésies, i també en el noruec *kyrkjeugle*. En suec és *Minervauggla*, mussol de Minerva, el nom llatí d'Atenea, la mateixa solució que han adoptat els finesos: *Minervanpöllö*. En islandès és *kattugla*, mussol gat, semblant al nom mallorquí *miula*, és a dir, el que fa el que és propi dels moixos, miular. En català és el mot *mussol* que tendria l'origen en el llatí *mutilus*, és a dir sull, esmotxat, sense banyes, igual que en castellà, *mochuelo*, de mocho. En gallec li diuen *moucho* i en portuguès, *mocho galego*, on és curiós, això de *galego*, ja que no té gaire sentit, com la curlera reial (*Numenius arquata*), que és *maçarico galego*. Ja per acabar, direm que el nom en euskera, *mozolo*, no té gaire història, ja que vol dir mussol i, curiosament, també, sull, esquerp i callat, vaja com en català!. Es veu que, aquest aucelló, amb els ullarros que té, immòbil en una branca és el paradigma dels convidats de pedra. •